

Læreplan for norsk 1.klasse 2024-25

Fag:.....norsk..... Klasse: ...1.....

Tekstene som elevene møter i faget vil påvirke deres dannelse og identitetsutvikling, også på det livssynsmessige området. Mer eller mindre tydelig bærer tekstene med seg et grunnleggende syn på mennesket, samfunnet og meningen med livet. Utvikling av evne til kritisk tenkning vil innebære at elevene lærer å analysere hvilke normer og verdier som formidles og å vurdere disse. Faget skal gi tilgang til tekster som gir dem positive forbilder, utvider deres horisont og skaper empati.

Bibelen og kristendommen generelt er grunnleggende i vår kultur. Bruk av tekster som gir innsikt i kristen tro og etikk vil derfor være viktig for kulturforståelsen. Slike tekster vil også kunne være et kritisk korrektiv til dagens majoritetskultur og bidra til at elevene blir reflekterte samfunnsborgere, med respekt for mennesker med forskjellig ståsted.

Gud har gitt mennesket evner til kommunikasjon og kreativitet. Faget skal ruste elevene til å bruke språket ansvarlig, til Guds ære og til tjeneste og glede for sine medmennesker, både individuelt og på samfunnsnivå.

Hovedområder / tverrfaglig temaer	Kompetans emål	Læringsmål	Lærestoff	Arbeidsmåter	Vurderingsform
Tekst i kontekst	Lytte til og samtale om skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk	Jeg skal kunne lytte til høytlesing og kunne gjenfortelle hva jeg har hørt.	Diverse sakprosa og skjønnlitteratur. Salto lesebok og arbeidsbok. Zippys venner. Lydbøker.	<i>Muntlige ferdigheter.</i> Samtale i samlingsstund og ved stasjonsarbeid. Leseuker	Observere og lytte om eleven deltar i samtaler.

		Jeg skal kunne fortelle hvilke følelser en tekst gir meg.			
Tekst i kontekst	låne og lese bøker fra biblioteket	Bli kjent med reglene på et bibliotek. Vite når en bok er for lett, vanskelig eller passe for meg.	Bibliotekbøker	<i>Å kunne lese.</i> Være på biblioteket. Få omvisning av bibliotekar. Samtale i klassen og en til en om vanskelighetsgrad på bøker.	Observere om elevene kan følge reglene og om elevene velger riktig bok til sitt nivå.
Tekst i kontekst Folkehelse og livsmestring <i>I norsk handler det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring om å utvikle elevenes evne til å uttrykke seg skriftlig og muntlig</i>	Uttrykke tekststopp-levelser gjennom lek, sang, tegning, skriving og andre	Dramatisere eventyr og bibelhistorier Tegne eller forme det du har hørt.	Eventyrsamlinger Bibelen Skjønnlitteratur og sakprosa Salto Bokstavkongen Lesekorpsset	<i>Ulike ferdigheter</i> Lese og lytte til eventyr og bibelfortellinger i samlingsstund.	Observere om elevene deltar i å lese og lytte. Observere om det de formidler reflekterer det de har hørt og om det er forståelig for andre.

	<p>kreative aktiviteter</p>	<p>Tegne og forme/lage bokstaver.</p> <p>Skrive bokstavene i bokstavhuset.</p> <p>Uttrykke følelser gjennom tegning, dramatisering, sang og lek.</p>	<p>Zippys venner Olweus</p> <p>Skolestudio.no Salaby.no Leseorpset Salto arb.bok</p>	<p>Jobbe med stasjonsarbeid</p> <p>Sitte i ring og se hverandre i øynene når vi prater. Lytte og gi tilbakemeldinger.</p>	
<p>Kritisk tilnærming til tekst</p> <p>Folkehelse og livsmestring.</p> <p><i>Dette tverrfaglige temaet gir elevene grunnlag for å kunne gi uttrykk for egne følelser, tanker og erfaringer, noe som er viktig for å håndtere relasjoner og delta i et sosialt fellesskap.</i></p>	<p>samtale om og beskrive hvordan ord vi bruker, kan påvirke andre</p>	<p>Delta på å lage klasseregler.</p> <p>Jeg gjør en innsats for at alle skal trives i klassen.</p>	<p>Zippys vennerfortellingene.</p> <p>Bøker og filmer som passer til utgangspunkt for samtale.</p> <p>Sosiale mål for småskolen.</p>	<p><i>Muntlige ferdigheter.</i></p> <p>Ha klassemøte. Sitte i ring.</p> <p>Se filmer.</p> <p>Ha avstemming.</p>	<p>Observere om barnet deltar i samtaler og lytter.</p>

<p>Demokrati og medborgerskap</p> <p><i>Dette tverrfaglige temaet gjør at gjennom kritisk arbeid med tekster og ytringer øver elevene opp evnen til kritisk tenkning og lærer seg å håndtere meningsbrytninger gjennom refleksjon, dialog og diskusjon.</i></p>					
<p>Tekst i kontekst</p> <p>Språket som system og mulighet</p>	<p>leke med rim og rytme og lytte ut språklyder og stavelser i ord</p>	<p>Kunne rime. Kjenne igjen rytme og stavelser. Kunne språklydene.</p>	<p>Språkleker Frost Salto Rim og regler Sanger</p>	<p><i>Muntlige ferdigheter. Å kunne lese. Å kunne skrive.</i> Stasjoner Samling</p>	<p>Kartlegge om eleven kjenner igjen bokstavene og språklydene. Kartlegge om eleven kan rime og leke med språkets rytme gjennom kartleggingsprøve og egne tester.</p>
<p>Tekst i kontekst</p> <p>Skriftlig tekstskaping</p>	<p>Trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving</p>	<p>Kunne bokstavlydene og kjenne igjen formen på dem. Kjenne igjen hvordan noen</p>	<p>Skolestudio.no Bokstavkongen Lesekorpset Diverse apper STL+ Salto arbeidsbok</p>	<p><i>Muntlige ferdigheter. Å kunne lese og skrive.</i> Samling Stasjoner</p>	<p>Observere og lytte til elevens lesing og skriving. Kartleggingsprøve</p>

		<p>bokstaver forandrer lyd utfra hvilke andre bokstaver den står sammen med.</p> <p>Jeg skal kunne skrive ord både alene og i samskriving med andre.</p>			
Tekst i kontekst	<p>Lese med sammenheng og forståelse på papir og digitalt og bruke enkle strategier for leseforståelse</p>	<p>Jeg skal kunne lese korte ord og setninger.</p> <p>Jeg skal kunne og kjenne til enkle lesestrategier.</p>	<p>Salto lesebok. Tekstskaping Teaching funtastic-oppgaver. Malimo-oppgaver. Skjønnlitteratur og annen litteratur.</p>	<p><i>Å kunne lese.</i> Samling Stasjoner</p>	<p>Observere og lytte til elevens lesing. Kartleggingsprøve.</p>
Muntlig kommunikasjon	<p>Lytte, ta ordet etter tur og begrunne</p>	<p>Jeg skal kunne følge</p>	<p>Zippys venner. Salto lesebok.</p>	<p><i>Muntlige ferdigheter.</i> Samling.</p>	<p>Observere om eleven klarer å lytte til samtaler</p>

	egne meninger i samtaler	<p>klasse-reglene.</p> <p>Jeg skal kunne sette ord på egne meninger.</p> <p>Jeg skal vite hva det betyr å være en god lytter.</p>		Alle sammenhenger.	og delta med egne meninger.
<p>Skriftlig tekstskaping</p> <p>Muntlig kommunikasjon</p>	Beskrive og fortelle muntlig og skriftlig	Jeg skal bruke ord og tekst til å forklare det jeg ser og tenker på.	<p>Salto.</p> <p>Zippys venner.</p> <p>Frost språkleker.</p> <p>Kidspiration, tankekart.</p>	<p><i>Muntlig ferdigheter. Å kunne skrive.</i></p> <p>Samling.</p> <p>Stasjoner.</p> <p>Tur.</p>	Observere og lytte om eleven klarer å beskrive og fortelle og legge opp til at de skriver korte beskrivende tekster.

<p>Skriftlig tekstskaping</p>	<p>skrive tekster for hånd og med tastatur</p>	<p>Jeg skal kjenne igjen hvilken bokstavform og bokstavlyd som hører sammen.</p>	<p>STL+ Salto arbeidsbok. Teaching Funtastic og Malimo-oppgaver.</p>	<p><i>Å kunne skrive.</i> Samling. Stasjoner.</p>	<p>Observere elevenes arbeid med STL+ og ipad, samt i arbeidsbøker.</p>
<p>Skriftlig tekstskaping</p> <p>Språket som system og mulighet</p>	<p>bruke store og små bokstaver, punktum, spørsmålstegn og utropstegn i tekster og samtale om egne og andres tekster</p>	<p>Jeg skal vite hvordan det er best å bruke fingrene på et tastatur.</p> <p>Jeg skal kunne holde en blyant riktig.</p> <p>Jeg skal kjenne til hvordan bokstaven formes med blyant.</p>	<p>Salto. Diverse apper.</p> <p>Bokstavkongen. Diverse apper. Salto. Salto arbeidsbok. Diverse apper.</p>	<p><i>Muntlige ferdigheter. Å kunne skrive.</i> Samling. Stasjoner.</p>	<p>Observere om eleven lytter og samtaler på en hensiktsmessig måte. Vurdere om de holder blyanten rett og former bokstavene rett. Observerer om de bruker store bokstaver på rett sted.</p>

		<p>Jeg skal vite reglene for store og små bokstaver og øve meg i å bruke de.</p> <p>Jeg skal vite reglene for punktum og øve meg i å bruke den.</p> <p>Jeg skal øve meg i å få tilbakemelding på egen tekst.</p>	<p>STL+</p> <p>Diverse apper.</p>		
Skriftlig tekstskaping	lage tekster som kombinerer skrift med bilder	<p>Jeg skal lære å ha god samtale om tekst og illustrasjoner</p> <p>Jeg skal kunne skrive riktig bokstav og</p>	<p>STL+</p> <p>Salto arbeidsbok.</p>	<p><i>Å kunne skrive. Digitale ferdigheter.</i></p> <p>Samling.</p> <p>Stasjoner</p>	<p>Observere og vurdere om eleven klarer å se sammenhengen mellom tekst og bilde ved blant annet bruk av iPad og STL+.</p> <p>Kartleggingsprøve våren.</p>

		ord til riktig bilde.			
Språket som system og mulighet	Utforske og samtale om oppbygningen av og betydningen til ord og uttrykk	<p>Jeg skal kunne klappe og hoppe stavelser.</p> <p>Jeg skal kjenne til forskjellen på vokaler og konsonanter.</p> <p>Jeg skal klare å spørre hvis det er ord jeg ikke forstår.</p> <p>Jeg skal kunne kjenne til at et ord kan ha flere betydninger.</p>	<p>Frost språkleker</p> <p>Salto lesebok</p> <p>Diverse apper.</p> <p>Salto.</p> <p>Teaching funtastic og Malimo-oppgaver.</p>	<p><i>Ulike ferdigheter.</i></p> <p>Samling.</p> <p>Stasjoner.</p>	<p>Observere om barnet deltar i samtale om og viser forståelse for ord og uttrykk.</p>

<p>Språket som system og mulighet</p> <p>Språklig mangfold</p>	<p>Utforske eget talespråk og samtale om forskjeller og likheter mellom talespråk og skriftspråk</p>	<p>Jeg skal kjenne til at noen ord ser annerledes ut i skrift enn i tale.</p> <p>Jeg skal øve på hvor i munnen jeg sier de forskjellige lydene.</p>	<p>Salto STL+ Diverse apper</p> <p>Bokstavkongen Frost språkleker Salto</p>	<p><i>Muntlige ferdigheter. Å kunne lese.</i></p> <p>Samlingsstund Stasjoner.</p>	<p>Observere om eleven i samtale kan formidle forskjeller og likheter ved tale og skriftspråk.</p>
					<p>Kartleggingsprøve lesing UDIR</p> <p>Bokstavprøven</p> <p>Salto sine kartleggingsprøver, Ordkjedetest, Språk 6-16, Logos</p>
					<p>Underveisvurdering: Elevene viser kompetanse når de utforsker og bruker</p>

					<p>språket i lek og samhandling.</p> <p>De viser og utvikler kompetanse når de trekker bokstavlyder sammen til ord under lesing og skriving.</p> <p>Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved å la elevene være i bevegelse, leke, undre seg og bruke sansene sine.</p> <p>Læreren skal legge til rette for at elevene utvikler muntlig og skriftlig språk ved å få prøve seg fram og være kreative.</p> <p>Læreren og elevene skal være i dialog om</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>elevenes utvikling i norsk.</p> <p>Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og hva de får til bedre enn tidligere. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle ferdigheter i lesing, skriving og muntlighet.</p>
--	--	--	--	--	---

Lese og skriveplan:

Salto bokstavplansjer henges opp i klasserom etter hvert som de blir introdusert.

Arbeid med språklig bevissthet; rim, rytme og stavelser (Jørgen Frost + Saltos lærerveil.)

Bokstavinnlæringa skjer med to bokstaver i uka. Små og store bokstaver blir presentert sammen	
Nivådelte lekser fra Salto.	
Begynner med STL+ før høstferien. Arbeider med STL+ på stasjoner to ganger i uka (Kringstad-ark)	
Ukas ord	
Leselekse hver dag	
Skrivelekse hver dag	
Høytlesing under spising	
Tankekart/Fortellerfisken	
Skriverammer(stilas)	
Skrive setninger med hjelp av en voksen, med stor bokstav og punktum digitalt.	
Tiltak for elever som ikke følger forventet progresjon i lese- og skriveopplæringen:	Tilpassede lekser Pedagogisk analyse TPO Intensive lese- og skrivekurs

Tiltak for å fremme motivasjon for lesing og skriving:	Damm's leseunivers Ukentlige besøk på skolens bibliotek
Apper	Poio, Bokstavkongen,(bli kjent med bokstavene, lær å lese,)Salto smartøving, Multi smartøving, Kidspiration (Linki) Bookcreator , Monkey math, Gjett bildet Barnebibelen Vi bruker intowords på iPadene

Arbeide kreativt med tegning og skriving i forbindelse med lesing.

Kunne riktig blyantgrep

Kunne trekke lyder sammen til ord

Kunne forme alle bokstavene.

Vite hvor alle bokstavene begynner.

Kunne lese store og små trykte bokstaver og vise forståelse for sammenhengen mellom språklyd og bokstav og mellom talespråk og skriftspråk

Kunne finne rett bokstav på tastaturet.

